Hei!

Edustaja Taimela kysyi äsken LiV-kuulemisessa liikennepalvelulain III vaiheen (vastine) yhteydessä tieliikenteen raskaan kaluston ammattipätevyyksistä seuraavia asioita ja pyysi toimittamaan vastaukset myös kirjallisesti. Lähetän vastauksen ohessa:

1) AKT ja ALT ovat ilmaisseet huolen siitä, mahdollistaako koemallin käyttöönotto ammattipätevyystehtailun?
    - Koe- ja koulutusmallista säädetään molemmista EU:n ammattipätevyysdirektiivissä 2003/59/EU (3 artikla). Direktiivi sallii jäsenvaltioiden ottavan käyttöön perustason ammattipätevyyden hankkimiseksi joko koulutusvaihtoehdon (280h), koevaihtoehdon tai molemmat. Lisäksi käytössä voi olla ns. nopeutettu koulutusvaihtoehto (140h). Koevaihtoehdossa mitataan samaa osaamista kuin koulutusvaihtoehdossa. Koevaihtoehdossa ei tarvitse seurata opetusta, mutta vastaavat teoriaa ja käytäntöä koskevat kokeet on suoritettava. Direktiivi edellyttää, että koemallissa kuljettajan ammattiin pyrkivä läpäisee direktiivin liitteessä I olevan 2 osan 2 kohdan 2 alakohdassa tarkoitetut, teoriaa ja käytäntöä testaavat kokeet. Kokeilla varmistetaan onko kuljettajan ammattiin pyrkivällä liitteessä I olevassa 1 osassa vaaditut tiedot kaikista edellä mainituista aineista. Kokeet läpäisseelle kuljettajalle annetaan vastaava ammattitaitoa osoittavan todistus (CAP) perustason ammattipätevyydestä kuin koulutusmallin läpäisseelle. Sekä koe- että koulutusmallilla hankittu ammattipätevyys on voimassa viisi vuotta kerrallaan ja sitä pidetään yllä säännöllisellä jatkokoulutuksella, jonka reunaehdot myös säädetään ao. direktiivissä.
2) Johtaako koemalli ammatillisen koulutuksen romuttumiseen?
    - Ammatillinen koulutus on huomattavasti laajempi kokonaisuus kuin pelkkä ammattipätevyyden ja ajo-oikeuden suorittaminen, ja antaa valmiuksia moniin sellaisiin ammatteihin, joihin ei pelkällä ammattipätevyydellä voi käytännössä työllistyä. Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa säädetään useista tutkinnoista, joiden valtakunnallisiin tutkinnon perusteisiin sisältyy ammattikuljettajien ammattitaitovaatimukset. Ammatillisiin tutkintoihin ammattipätevyysdirektiivin edellyttämät sisällöt ja vaatimukset ovat sisältyneet jo ennen direktiivin voimaantuloa ja pääosin huomattavasti laajempina. Opetushallituksen mukaan ammatillinen koulutus on selvä pääväylä työelämään ja ammatillisessa koulutuksessa ammattipätevyyden suorittaneiden määrä osana laajempaa tutkintoa oli 3411 henkilöä vuonna 2018. Esimerkiksi maansiirto- ja metsäteollisuuden aloilla tarvitaan sellaista erityisosaamista, jonka voi hankkia vain ammatillisen tutkinnon kautta, esim. logistiikan perustutkinnon kautta. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää koemallia perinteisiä tutkintoja täydentävänä. Koemalli hyödyttää erityisesti puolustusvoimissa nopeutetun koulutuksen saaneita, jotka voivat koemallin kautta saada oikeuden toimia isojen ajoneuvojen kuljettaja-ammatissa nuorempina.

Ystävällisin terveisin

Maija Mansikkaniemi
erityisasiantuntija | specialsakkunnig
Peruspalveluyksikkö | Enheten för grundläggande tjänster
Palveluosasto | Avdelningen för tjänsteproduktion
Liikenne- ja viestintäministeriö | Kommunikationsministeriet
PL 31, 00023 Valtioneuvosto | PB 31 00023 Statsrådet

Puhelin | Telefon: 029 534 2016, 046 921 7310
Sähköposti | E-post: maija.mansikkaniemi@lvm.fi
www.lvm.fi